

תובנות הסולם

פרשת השבוע: וישב
כ כסלו התשפ"ה

להצלחת עם ישראל והחזרת כל השבויים לביתם!

עלון שבת שבועי עפ"י תורת המקובל האלוקי "בעל הסולם" - רבי יהודה הלייב הלוי אשלג זצ"ל

בית האומה רמת גן
המקום לצמוח יחד

מאמר השבוע

בס"ד

המפתח לשינוי: מחשבה ודיבור

כתוב בפרשה (לז, י-יא) "וַיִּסְפָּר אֶל אָבִיו וְאֶל אֶחָיו וַיִּגְעַר בָּו אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מִה הִחְלוּם הִזָּה אֲשֶׁר חִלַּמְתָּ הַבּוֹא נְבוֹא אָנִי וְאֶמְךָ וְאֶחָיִךָ לְהַשְׁתַּחֲוֹת לָךְ אֲרָצָה; וַיִּקְנְאוּ בּוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר". כתב בספר הבעל שם טוב על התורה "הנה המחשבה והדיבור המחשבה קודמת להדיבור והיא המולידה לדיבור, לכן המחשבה נקראת אב והדיבור תולדה, וכדברי קדוש ישראל הבעל שם טוב זצ"ל ואביו שמר את הדבר שהמחשבה שומרת את הדיבור, לבל ידבר רק דיבור הראוי". הבעל שם טוב הקדוש מדגיש את הקשר ההדוק בין מחשבה לדיבור, כאשר המחשבה מהווה את השורש הפנימי והדיבור הוא הביטוי החיצוני שלה. על פי זה ניתן לראות את תגובת יעקב כפי שהתורה מתארת וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר, כדרישה פנימית מאיתנו להפעיל "שמירה" על המחשבה, כך שהדיבור יהיה תמיד תוצאה מדויקת וראויה של הכוונה הפנימית עמוקה. יעקב אבינו, השומר את הדברים בליבו, מייצג את הצורך להעמיק במחשבה לפני כל פעולה או דיבור, תהליך המוביל לתיקון פנימי. רעיון זה מתחבר גם לדברי הנועם אלימלך, רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א, שמלמד שכל אדם צריך "לנפות" כל מילה היוצאת מפיו בשלוש עשרה נפות, בדומה לאופן שבו היו מנפים את הקמח בבית המקדש, על מנת להבטיח טוהר ושלמות בכל דיבור ודיבור.

פחות לחשוב על עצמי ויותר על הזולת

על פי תורת בעל הסולם, הרב אשלג זצ"ל, עיקר עבודת האדם בעולם הזה היא תיקון הרצון לקבל לעצמו והפיכתו לרצון להשפיע. תהליך זה מתבצע בשלבים של מודעות, התבוננות פנימית ועבודה מתמדת על המחשבה והדיבור, הנחשבים לכלים המרכזיים שבאמצעותם כל אחד מאיתנו יכול להשפיע על סביבתו ולתקן את עצמו. שבת שלום!

סיפור לשבת

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו" נאמר במדרש: "ביקש יעקב לישב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלווה אמר הקב"ה: לא דיין לצדיקים במה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא מבקשים לישב בשלווה בעולם הזה?"

מה עושים ששניים צודקים!?

בין הנצי"ב מוולוז'ין ור' יוסף דוב סולוביצ'יק מבריסק היה יכוח בעניין מסוים בהנהגת הישיבה. החליטו הם להציע טענותיהם בפני ר' זאב, מגיד העיר ווילנא ובפני ר' יצחק אלחנן ספקטור מקובנא.

שמעו הרבנים את טענותיהם ושקעו במחשבה. יודעים אתם – פתח ר' זאב – "עומד אני עכשיו בפרשת וישב... נתנו כולם עיניהם בו בפליאה ולא הבינו את דבריו. הימים ימי חורף היו ובינם לפרשת וישב הפרידו שבועות רבים... אפרש לכם את כוונתי – אמר ר' זאב – הרי מגיד אני בוילנא, ובכל שבת דורש אני בבית הכנסת. דרכי תמיד בדרשותיי, להציג תמיד את הרע לעומת הטוב, ואת הצדיק לעומת הרשע. וכך בכל שבתות השנה מוצא אני נושא לדרשותיי: בשבת פרשת בראשית: מציג אני את אדם הראשון - ולעומתו את הנחש. את קין מול הבל. בפרשת נח: הטוב זהו נח מול הרע שהוא דור המבול בפרשת לך-לך: את אברהם מול פרעה בפרשת וירא: את אברהם מול סדום ועמורה וכך בכל שבת יש לי צדיק ורשע... אולם כאשר אני מגיע לפרשת וישב, אל יוסף ואחיו, אני עומד נבוך. אין לי צדיק ורשע כי גם יוסף וגם אחיו השבטים צדיקים טהורים... גם כאן זהו המצב שבו אני נמצא, שהרי שניכם צדיקים וגאונים ושניכם צודקים...

(באדיבות ד'דבר תורה')

עילום בית

"הגר"א מעורר אותנו ללמוד מהקב"ה, שלא הסתכל אדם הראשון בשעת עשיית החטא, אלא המתין לו עד שלבש עלה תאנה ורק אח"כ פנה אליו". הרב שלום ארוש שליט"א